

VLAAMSCHE CHRISTENE VOLKSPARTIJ, daensistische partij voor het arrondissement Antwerpen (1895-1907).

Omstreeks 1890 werd door een groep jongeren (A. Pauwels, H. Lebon c.s.) binnen de Nederduitse Bond geageerd voor democratisering van de Meetingpartij en een radicaal-flamingantisme (zoals Nederlands spreken in de Kamer). In 1894 sympathiseerden ze met A. Daens te Aalst. Hierdoor raakten ze in conflict met E. Coremans. Na een meeting, georganiseerd door priester Daens op 5 mei te Borgerhout, werd omstreeks 17 mei 1895 de Vlaamsche Christene Volksbond, weldra Vlaamsche Christene Volkspartij genoemd, gesticht. De voornaamste stichters waren de advocaten A. Pauwels, H. Lebon en E. Schiltz en de arbeider De Jaegher. Vader De Beucker en Max Bausart werden als vaandeldragers, maar zonder enige invloed, naar voren geschoven.

Pauwels organiseerde de propaganda van de partij. Vooral in de landelijke kantons van het arrondissement had men een (beperkt) succes.

Van 1895 tot 1900 was Lebon de onbetwiste leider van de partij. Onder zijn leiding was de Antwerpse vleugel de meest gematigde groep van het daensisme, voorstander van een snelle verzoening met de katholieke partij. Tussen 1896 en '99 werd herhaaldelijk gepoogd de eenheid met de Meetingpartij te herstellen. Eind 1896 werd een vakbond voor de arbeiders uit de steenbakkerijen van het Boomse gesticht. De sterkste afdelingen hiervan waren die van Boom - Noeveren en Niel. Deze vakbond werd de ruggegraat van het Boomse daensisme, dat zich weldra radicaler opstelde dan Lebon.

De aankomst van priester F.-A. Fonteyne te Antwerpen (1900) stuwde de Vlaamsche Christene Volkspartij een nieuwe richting uit. Fonteyne ontpopte zich spoedig tot de nieuwe leider en streefde naar een breuk met de Meetingpartij. Hij ijverde voor een coalitie met socialisten en liberalen en dreef de partij in een travaillistische richting. Hierdoor keerden de buitenkantons van Antwerpen, tot dan toe de hechtste steun van de partij, zich af, zodat de partij snel in verval raakte.

In de periode 1895-1900 gaven de Antwerpse daensisten het weekblad *Het Volksrecht* uit.

De leiders van het Antwerpse daensisme waren na de Eerste Wereldoorlog politiek actief in de katholieke partij (Lebon) of het Vlaams-nationalisme (Schiltz en Wildiers).

LITERATUUR: K. van Isacker, *Het Daensisme* (1959); - L. Wils, *Het Daensisme. De opstand van het Zuidvlaamse platteland* (1969); - H. Landuyt, *Het Daensisme in Antwerpen* (1974).

HUGO LANDUYT